

Praxe Přímé Stezky

3

KVĚTOSLAV
MINAŘÍK

Praxe Přímé Stezky 3

Vydavatelská řada PŘÍMÁ STEZKA
svazek 16

CANOPUS

Květoslav Minařík

Praxe Přímé Stezky 3

Na základě korespondence Květoslava Minaříka
připravila k vydání Zora Šubrtová

CANOPUS
Praha 2013

Editor © Zora Šubrtová
ISBN 978-80-87692-70-7

PŘEDMLUVA

Třetí a poslední svazek výboru z korespondence Květoslava Minaříka se pojetím poněkud liší od prvních dvou. Všechna témata doprovázejí poznámky a vysvětlivky, jinak by čtenáři některé okolnosti u písemností starých mnohdy půl století i více nemusely být jasné. Souvisí to především s politickým a společenským vývojem v Československu od 2. světové války až téměř do konce dvacátého století.

Knih zpracovává čtyři tematické okruhy.

I. Spisy Květoslava Minaříka

Společenské dění mělo rozhodující vliv na to, že Květoslav Minařík začal formulovat svou nauku písemně. Na tento úkol nebyl připraven, a přesto zanechal dílo ohromující rozsahem, obsahem i způsobem zpracování. Předkládáme zde doklady, jak při literární práci postupoval. Upozorňujeme také na souvislosti ovlivňující jeho práci a jejich odraz v jeho korespondenci.

II. Duchovní směry a školy

V korespondenci, ale i v některých drobných pracích se odráží, jak Květoslav Minařík vnímal představitele různých duchovních škol a směrů. Vyjadřoval se o nich také v některých dosud nezveřejněných drobných pracích, kterými tuto kapitolu doplňujeme. K tomu je třeba vysvětlení.

Po r. 2000 jsme začali soustavně přenášet všechny v archivu zachované originály do obrazové elektronické podoby. Vedla nás k tomu snaha zachovat pro budoucnost všechny autentické

texty. Ukázalo se totiž, že se papír některých starých originálů z let čtyřicátých a padesátých už začínal drolit stejně jako kupodivu i některé originály z let sedmdesátých, psané na kotoučích papíru pro dálkopis. A právě mezi nimi jsme našli některé nikdy nepřepsané originály vložené do textů s jiným námětem. Mezi ně patří například i studie o původním buddhismu (cca z r. 1970), zařazená do této kapitoly, i některé další.

III. Snahy o spolupráci

Korespondence i další doklady v této kapitole ukazují na jedné straně celoživotní snahu Květoslava Minaříka spolupracovat s jinými duchovně vyspělými lidmi, na druhé straně opakované zklamání, když jeho nabídky nebyly přijímány.

IV. Budování obce

V politickém a společenském prostředí, v němž Květoslav Minařík většinu života žil, bylo nemožné otevřeně budovat fungující obec mystiků, jak to sám nazýval. Přesto se této snahy nikdy nevzdal.

Na konci svazku jsou uvedeny obsáhlé přílohy.

Citáty z dopisů Květoslava Minaříka jsou označeny hvězdičkou a všechny ostatní autentické texty jsou označeny jeho jménem nebo z předchozího textu jasně vyplývá, že jde o texty KM.

Stejně jako v obou předchozích svazcích i v tomto posledním přejeme čtenářům, aby jim to, co zde najdou, pokud možno pomáhalo na jejich duchovní cestě.

Na jaře 2009

Zora Šubrtová

I. Spisy

Květoslava Minaříka

1. Úvod

Proč začal psát své spisy

* Šmídek

26.3.1971

Když jsem kdysi dávno, opřen o vlastní mystické zkušenosti, začal formulovat nauku, přihlížel jsem k tomu, aby to byla nauka ucelená, jednoznačná a neovlivnitelná „vkusem“ kohokoli. A abych se potom vůbec mohl dobře orientovat ve všech věcech nauky, musel jsem se i odlidštit, jestliže jsem nechtěl na základě vystávajících sympatií a antipatií měřit ty, kdo se se mnou stýkali, nespravedlivě, jen na základě zdání. Proto jsem uviděl, že se podjímám nadmíru těžkého úkolu, jehož se budu moci zhostit dobře pouze za předpokladu, že vychovám strážce nauky, ty, kdo „sami objeví“ jako sám Buddha, a tedy druhořadou věcí se pro mne stalo snažit se spasit kdekoho, což podle mne není problém stojící za úvahu.

Když jsem potom procházel mnohaletou krizí právě pro snahu zanechat zde nauku pro živé a kvalitní lidi, byl jsem nucen uvažovat i o tom, zda by nebylo lepší učinit přiměřené gesto tím, že bych se nechal dostihnout a popravit. Přišel jsem na to, že je lepší, než takto skončit, trápit se zde na světě s lidmi a s jejich vždy popletenými názory a celkovou nespolehlivostí. Proto jsem měl sílu znovu a znovu zvedat břímě nauky s vědomím, že jen já sám musím dovést vše k dobrému konci.

Původně jsem chtěl zanechat zde nauku prostřednictvím dobře fungující tradice, ale když mi lidé se zaujetím pro něco stejně jako Vy údajně pro Krista dokázali, že by to tak nešlo, vynaložil jsem mnoho energie na to, abych „přenesl“ nauku prostřednictvím spisů. Když „děs prahu“ zjistil, že se mi to podařilo (ty rukopisy existují), uvolnil cestu, aby se mi podařilo přenést nauku i tradici, neboť „na nivách nebeských“ se bojuje stejně jako ve velikých válkách – jen s ohledem na strategické momenty.

* Epigon
24.5.1974

Ať tomu však bylo jakkoli, když jsem viděl, že ani mým nejbližším nemohu svěřit nauku pro jejich morální nedostatky skrývané za jejich vždy živou osobitost, vyvozoval jsem největší námahu, abych nauku vyjádřil ve spisech, kde už není tak snadné, aby nějaký „napoleonek“ strhl na sebe „pravdu“. Je v nich totiž příliš mnoho protikladů pro ty, kdo mají jednoduchý rozumek, jenž jim jednoznačně ukazuje na to, aby osobně vynikli.

Nebylo to lehké naučit se vyjadřovat to obtížné, co se v nauce vyskytuje a co v ní skutečně obtížného k pochopení je, zvláště když školní výchova ve mně zanechala sotva nějaké stopy, vyjma toho, že jsem uměl s jistými potížemi číst. To ovšem nebyl žádný argument pro „mistry“ typu Weinfurter; ti si pomohli prostě pomluvou, že jsem nic nenapsal, a to jednoduše proto, že mi nestačili se svou genialitou.

Metoda práce

Ve své autobiografii Kěčara, ve dvou shora uvedených dopisech i jinde v korespondenci Květoslav Minařík vysvětluje, proč se rozhodl formulovat svou nauku v písemné podobě. Nikde však nehořívá o tom, jak na svých textech pracoval, jak své dílo stále rozšiřoval a zdokonaloval, takže v průběhu čtyř desetiletí (od 30. let do 70. let

20. stol.) dosáhlo tak impozantního rozsahu. V následujících odstavcích se pokusíme na tyto otázky odpovědět.

Už když ve zmiňovaných 30. letech psal svou první knihu, trpěl Květoslav Minařík těžkými záněty nervů v ramenou a pažích. Byl to následek těžké fyzické práce a nedostatku odpočinku. Tyto většinou vůbec neléčené záněty (musel dál pracovat, aby nepřišel o místo) zanechaly následky navždy: písmo bylo nepravidelné a zhoršovalo se nebo zlepšovalo podle okamžitého zdravotního stavu. Těžko udržel v prstech pero nebo tužku, proto si už v 30. letech pořídil psací stroj; na něm vyřizoval korespondenci a psal zprvu např. články do časopisu Medium, později, počínaje Pří-mou Stezkou, i svoje ostatní díla.

Koncepci tématu, o němž chtěl psát, měl vždy promyšlenou, text většinou zaznamenával přímo na psacím stroji. Z toho vyplývá i jeho charakteristický styl vyjadřování. Bývají to delší souvětí, protože smysl první věty postupně objasňoval rozšířenými pří-vlastky a vedlejšími větami. Jen zřídka si psal rukopisně souvislý koncept nějaké části kapitoly nebo dopisu. Pak použil papír, který mu právě přišel pod ruku, třeba částečně popsany list z bloku.

Charakteristické je i to, že první verze všech jeho drobných i rozsáhlých prací jsou, pokud se zachovaly, podstatně kratší než každá následující. Ke každé své práci se vždy znovu vracel a snažil se ještě jasněji, srozumitelněji se vyjádřit. Při korekturách psal ručně poznámky na okraji textu i přímo mezi řádky. Pokud se tam změny nevešly, označil místo, kam přijde vložka. U delších děl vložky čísloval a psával je na stroji na formát A4 zvlášť, kratší vkládal na ústrižku papíru přímo do původního textu. Tak vznikaly následující verze. Například vložky rozšiřující předposlední verzi autobiografie Kéčara (38 stran A4 hustě psaných) spolu s korekturami psanými přímo do textu podstatně zvětšují rozsah poslední verze, kterou dokončil až v letech 70.

Korektury přímo do textu psával zprvu inkoustem (plnicím perem), ale ty se poměrně brzy začaly rozpíjet a byly málo čitelné. Po zkušenostech se spisy zničenými vlhkostí, když je v 50. letech 20. století musel schovávat před komunistickou zvlí zakopaně

v padesátilitrových konvích na mléko, utěsněných asfaltem, dělal po zbytek života své korektury měkkou tužkou, inkoustem jen výjimečně.

Ještě jedno je typické pro způsob, jakým psal své originály: velmi šetřil papírem. Rané texty bývají psány tak, že je papír stejnoměrně pokrytý odshora dolů bez mezer na konci řádků (občas se třeba poslední písmeno ocitlo na strojovém válci nebo čárka je napsána na počátku příštího řádku), řádkování je nejhustší možné, levá strana textu s malou mezerou, hojně využívanou na korektury. Vedla ho k tomu nouze o papír.

Pro čtenáře žijícího v 21. století je téměř nepochopitelné, že zejména na počátku období komunismu se pro soukromou potřebu v papírnictví neprodávala celá balení papíru do psacích strojů např. po 500 listech; soukromě (bez razítka podniku) bylo možno koupit jen deset, dvacet listů, aby to nevzbudilo podezření z podzemní činnosti. To vše pramenilo ze snahy, aby kontrole režimu nemohlo nic unikát. Papír proto svému Mistrovi nosili jeho věrní z kanceláří, kde ho museli prostě ukrást, v lidové řeči té doby znárodnit. Později už nouze o papír nebyla tak tísnivá a bylo možno psát ob řádek, takže se do textu lépe vešly korektury a ti, kdo texty pro KM přepisovali, měli poněkud ulehčenou práci. Podle toho, na jakém hlavičkovém papíře je originál té které práce napsán, se dá odhadnout, ve kterých letech mohla vzniknout, když není datována. Své práce totiž datoval jen výjimečně.

V 50. letech používal často papíry s hlavičkou ČSD (Československé státní dráhy), potom v šedesátých Sdružení podniků jablonecké bižuterie, Brusírny kamenů aj. Stejně se v kancelářích získával jemnější papír na průklepy, uhlový kopírovací papír, pásky do psacích strojů. Po roce 1968 bylo možno papír občas koupit i v papírnictví. V té době však KM měl stále větší potíže s prsty na ruku, proto jen velmi těžko zakládal do stroje papír s kopiemi. Eugen Spiro¹ tehdy pracoval na ministerstvu dopravy a tam obstaral na válec navinutý papír do dálnopisů.

1 Dlouholetý žák KM; v letech 1968 – 1974 žil ve stejném domě jako on.

Sice to byl na šířku formát A3, ale to se vyřešilo tak, že nechal válec v polovině přeříznout na šířku A4. Válec se zavěsil dozadu na stolek pod psací stroj a z něho se odvíjel nekonečný pás papíru, který nebylo nutno kvůli každé stránce rukopisu znovu zakládat do stroje. Na takovýchto papírech jsou psány originály děl KM od r. 1969, dopisy ovšem stále psal obvyklým způsobem na psacím stroji s jednou kopií.

Postupný vznik několika verzí

Překvapivé množství verzí zejména u děl, která KM pokládal za svá stěžejní, způsobily dvě základní příčiny: jednak to, za jakých okolností své práce (s výjimkou Přímé Stezky) tvořil, jednak reakce na ně.

Už od r. 1939, za 2. světové války a od nástupu komunismu v Československu až do konce života musel svá díla stále přenášet a skrývat doma i u přátel; některé kopie i originály se tak ztratily. Práci na nich byl velice často nucen přerušovat, protože nikdo z náhodných návštěvníků ze sousedství se nesměl dozvědět, čím se zabývá, že něco spisuje a co. Psací stroj nesměl být na očích, v místnosti nesměly volně ležet papíry. I za těchto okolností se však ke svým pracím vždy znovu vracel a v reakci na časté nepochopení těch zájemců o jeho nauku, kteří jejich původní znění dostali k přečtení, se snažil najít nové, jasnější formulace. Obsah zůstával stejný, jen styl vyjádření se stával stále vybroušenějším a přesnějším a zvětšoval se rozsah. Přípravoval tak všechna svá díla ke zveřejnění, i když mu politická situace nedávala naději, že se ho dožije. Takto pracoval až do posledních dnů svého života – v jeho psacím stroji zůstala nedokončená práce přerušovaná v polovině věty².

Svoje základní spisy seřadil k postupnému vydání v ediční řadě Přímá Stezka; z ní se mu podařilo vydat jen první dva tituly, Přímou Stezku (1939) a Vnitřní smysl Nového Zákona (1945). Přesto postupně připravil celou zamýšlenou ediční řadu Přímá Stezka

² Nedokončená práce bez názvu, zamýšlená jako předmluva k soukromému překladu knihy: Sensei Taisen Deshimaru: Právý zen. Celé znění nedokončené práce uvádíme v kapitole II pod heslem Buddhismus.

i své drobnější práce do tisku tak, že u rozsáhlejších děl zformuloval i texty na záložku a doplnil text pokyny ke grafické úpravě, co si přeje podtrhnout, co kurzivou apod. Základní ediční řadu Pří-
má Stezka takto připravil celou. V archivu KM našťestí jsou, přes všechno skrývání před r. 1989, dochovány všechny jím připravené poslední verze. Z těchto podkladů vznikly všechny knihy, které byly vydány po skončení komunismu ve vydavatelství, jež nese jméno Canopus.

Cesta k dokonalosti, připravovaná k vydání v r. 1968 jako třetí spis v ediční řadě Pří-
má Stezka, nám také může posloužit jako důkaz toho, jak se v průběhu desetiletí v dalších verzích proměňoval a vybrušoval text každé knihy i drobné práce. Jako ilustraci uvádíme v příloze text prvního aforismu a prvního komentáře všech šesti dochovaných verzí. (Viz příloha 1: Šest verzí Cesty k dokonalosti.)

Šíření spisů samizdatem³ a pseudonymy KM

Postupně vznikající spisy základní ediční řady i drobné práce nebylo v komunistickém Československu možno vydávat, proto je KM nechával přepsat a kopie pak po úvaze dával zájemcům o svou nauku k dispozici. Na opisech se podíleli dlouhá léta především manželé Fišarovi, později paní Marie Pavlová, ale i někteří jiní, jako už ve 40. letech Jiří Viktora. Několika spolehlivým lidem z nejbližšího okruhu opisy KM daroval, méně známým zájemcům jenom půjčoval. Ve všech zapůjčených exemplářích byl také vložen list autora s následujícím textem:

Upozornění

Ty, kdo jsi obdržel tento rukopis, ber v úvahu, že máš v rukou věc vypůjčenou a že nemáš právo si z ní nic opisovat, neboť jde o spis dosud nevydaný, a proto o majetek autora. Ber v úvahu, že ti tento

3 Akademický slovník cizích slov (2007) charakterizuje výraz *samizdat* takto: (původně v ruském prostředí) ilegální vydávání tiskovin, zvl. politického zaměření. – V našem prostředí jde o ilegálně rozmnožovaná díla nejrůznějšího zaměření, jejichž uveřejnění vládnoucí komunistický režim nepovoloval z ideologických důvodů. Většinou šlo o soukromé přepisy na psacích strojích s několika kopiemi.

spis byl zapůjčen v dobrém úmyslu pro poučení, takže by nebylo pozhnané nakládat s ním jako s věcí vhodnou pro využití, k němuž člověka inspiruje chtění.

Přečti si tedy tento rukopis, ale vrať ho s dobrým svědomím, že ses zachoval podle připomínky autora!

Minařík

Málokterý zapůjčený text se mu však vrátil a ještě méně se jich mohlo vrátit s dobrým svědomím. Do jaké míry se čtenáři těchto nevydaných spisů řídili jeho Upozorněním, vypovídají např. dva dopisy, které uvádíme dále, ale také za zády autora šířené opisy, často nepřesné a upravované podle mínění opisovatele. Tato praxe zanechala velké stopy, na místech úplně nečekaných kolují takové opisy dodnes. Jejich majitelé a šířitelé je často prezentují jako drahocennou původní část Minaříkovy nauky. Podrobněji o tomto problému v části 5 této kapitoly.

Jak se na takové praktiky díval sám KM, vyplývá z následujících dvou dopisů:

* Stankěvič

28.4.1957

Můj odmítavý postoj k lidem, kteří se ke mně tu a tam obracejí, vyplývá především z toho, že nikdo nepodává důkazu o opravdové snaze a žhavě touze vyprostit se ze sítě zlého života. Každý z těchto lidí snaží se obohatit svůj život dalšími vzrušujícími senzacemi, kdežto na sobě pracovat vůbec nechce.

Mohl bych to označit za sérii zklamání, kdybych byl kdy důvěřivý proti jasným faktům. Ostatně i Vy ve svém dopise uvádíte příklad falše a podvodu, aniž ovšem tušíte tuto skutečnost. Píšete totiž o tom, že jste četl ode mne něco nevydaného – to je skutečnost, která dokumentuje zneužití důvěry na jedné straně a naprostou špatnost na straně druhé.

Ten rukopis neměl mít nikdo z těch, kdo Vám ho půjčil. Byl pořízen proti mé vůli, násilně vypůjčen s úmyslem nevrátit ho. To je jednání, jímž jsem byl častován nesčetněkrát, a nevěřte proto, že by kdokoli z lidí, kteří takto jednali, měl ke mně blízko.

Za důkaz opravdové snahy uznávám pouze to, když někdo mění svou povahu ze světáka na světce, z člověka chtivého na umírněného, z roztěkaného na soustředěného a nejvyššímu dobru oddaného. V tom jediném i Vy musíte spatřovat všeobecná pravidla pro ty, kdo se chtějí stát mystiky. ...

Mýlil byste se proto, kdybyste setrval na stanovisku, že můžete vůči mně uplatňovat myšlenku, že jste hledajícím člověkem, jenž stojí na velmi nízkém stupni. Já nemám takových měřítek, protože dobře vím, kolik zmatku vzešlo z toho věčného hodnocení vyššího či nižšího stupně. Jste boží stvoření jako každý jiný člověk a o Vašem stupni mohou rozhodovat pouze mravní hodnoty, často tak podceňované dychtícími a mravně zkaženými snílky, již si o sobě myslí, že jsou mystiky.

Se zřetelem na to si můžete myslit, že ten, který Vám půjčil něco nevydaného ke čtení, má u mne vždycky menší cenu než ten, který by se nečestně ničeho nezmocnil. Neboť mystické hodnoty jsou současně vykazovány hodnotami mravními; za těchto okolností nezasvěcený člověk stojí často výše než zasvěcený, neboť kromě nezasvěcenosti a zasvěcenosti se tu vyskytuje otázka o evidenci skutečného zasvěcení.

* Vojtěch Katina

19.12.1969

Z ukázky toho, co jste získal ode mne nepřímou, můžete sám nejlépe vidět, že se žádná práce tohoto druhu nemá půjčovat. Já jsem nikdy nebyl v této věci tak důsledný, protože jsem chtěl lidem posvětit na to jak jít, ale ti lidé o to zřejmě nikdy nestojí. Z toho, co jim mělo pomoci, udělají beze studu šlágr a tím vlastně něco naprosto bezcenného.

Jenže tu už nejde jen o cár počmáraného papíru. Někdy se totiž na takový papír lepí osudy. Myslíte si, že kdyby všechno, co jsem napsal, mohlo po vlastech českých kolovat v nesčetných opisech, by nikdy neublížilo nauce? Dejme tomu, že jsem napsal něco originálního. To může způsobit, že mi bude chtít nějaký dobrák upřít autorství, protože „pekař nic takového napsat nedovede“ ...

Pro neschopnost lidí realizovat kvality „oblasti duchovních výšek“ jsem se namáhal svěřit nauku papíru. V tom případě musím však dávat pozor na to, aby se zase nemohlo dokazovat, že „takové věci pekař bez školního vzdělání nemohl napsat“. Víte přece, že existuje teorie o vlivu prostředí. To je argument, kterým se dá smazat každá hmotná věc. Já nemíním tyto hmotné věci tak vhodně rozestavět, aby se zase ukázalo, že teorie prostředí je správná.

O knihách můžete soudit, že Vám nikdy přesně neporadí. Jsou-li v nich nějaké pokyny, pak si je upravíte pro své názory a stanoviska, a proto v nich najdete potvrzení svých představ nebo omylů, případně jejich vyvracení. To je k ničemu. Dokud člověk sám sebe nepředělává, pokud podle pokynů nauky ze sebe jako skeptika neučiní optimistu, ze sobce bytost rozzařující se city lásky atp., dotud milion popsaných stran o mystice mu je ničím. A tak ode mne nečekejte nic, kromě toho, co Vám podstrčí ti z mé blízkosti, kteří si pletou prostředky a účel. Nebo snad chcete dospět k rozsáhlým teoretickým vědomostem a nikoli k proměně života, k žití v dokonalosti místo v dosavadní nedokonalosti? Toto jsou problémy, které stojí za úvahu.

Pseudonymy

Nekontrolovatelné šíření jeho spisů v dobách komunistického teroru bylo pro jejich duchovní zaměření autorovi až životu nebezpečné. Proto si KM zvolil dva pseudonymy, kterými podepisoval některé své práce. Oba pseudonymy jsou jména hvězd: *Formalhaut* – takto podepsal např. do angličtiny přeloženou Besedu bohů, určenou v letech 60. k vydání v USA. *Canopus* – takto podepsal např. drobné práce Cesta k poznání, Člověk a duševnost, Džňánajóga.

2. O DUCHOVNÍ LITERATUŘE A VLASTNÍCH SPISECH

* Ladislav Sekerák
11.4.1939

Nevím ještě, jak brzy vydám druhou knihu, neboť chci vydati jen opravdu hodnotné věci. V tom případě bych Vám tedy ihned vydané poslal.

Neznám německou mystickou literaturu, a proto Vám nemohu z ní ničeho doporučovati. Sám jsem četl velmi málo mystických knih a mohu se přiznati, že mnohé z těch, které jsem četl, nepůsobily na mne dobře. Zejména to byly spisy praktické. To proto, že jejich vývody nebyly podloženy zkušeností. Moje kniha sice také nepodává úplně novou praxi, ale jako evropský člověk, prošlý praxí východní mystiky, našel jsem elementy, které ji přibližují našemu životu, a tím, odvažuji se říci, že jsem ji učinil reálnou. Indická mystika s indickým názorem na život je pro Západ tak vzdálená jako mystika světců křesťanských, kteří nebyli plni toho realismu, který prolнул naším pokolením.

Mystikové evropští tápou proto, že se snaží uskutečnit ideál odpoutanosti přesto, že jsou nuceni brát ohledy na zevní život. Když opustí tento ideál a místo něho budou hledati vyřešení problémů, jež jsou příčinou utrpení a bolestí, pak nebudou tolik zmateni. A dospění k *vyřešení* přejí i Vám, neboť vyřešení přivede Vám mystický cíl na dosah.

8.6.1939

Cvičení v první a druhé části tam jsou dána proto, že třetí část je stavěna tak, aby dostačovala jenom pro určitý úsek Cesty, a tím by člověk zůstal bezradný. Proto může dodatečně přechází si druhou část, v níž najde uvedená cvičení jako cvičení doplňující praxi. Zejména v kapitole „Hadí síla“ jsou cvičení speciální, která se proto nedoporučují jako prvotní cvičení. (Přímá Stezka.)

22.11.1939

Mínění p. Spiry o mně není míněním všeobecným. Jest proto více věcí důvěry, budete-li mne považovati za člověka znalého mystické praxe. Stačí ovšem také správné posouzení obsahu „Přímé Stezky“, aby člověk dospěl k správnému závěru. Řekl jsem v ní mnoho věcí, které mají potvrzovati zkušenost v mystické praxi, a to způsobem tak logickým, že se to zatím vymyká vyjadřování jiných mystických autorit. (Vyjímám ovšem indické mudrce.) Jestliže jsem podal praxi takovým způsobem, že to brání k uchopení se jí, pak jsem to činil z dobrého důvodu. Jsem si totiž vědom, že mystická praxe potřebuje vědění, aby člověk nesešel na scestí. Alespoň k tomu vedou ty různé formulace mystické praxe, jež na jedné straně přehánějí význam jedné její části a na druhé straně význam jiné části. Že to nevede k dobrému, pozitivnímu výsledku, jest ovšem nasnadě.

* Krista Ledrová

5.5.1943

Chtěl jsem Vám již stejně psát, ale odkládal jsem to proto, že jsem se dal do komentářů k bibli, a tak mne to zaměstnává tolik, že nemohu se dostat k psaní vůbec. (Vnitřní smysl Nového Zákona.)

* Ladislav Sekerák
10.3.1952

Píši nyní „Besedu bohů“ a mám velmi málo času.

* Ján Jamnický
18.6.1953 (Dodatek od paní Kristy Ledrové.)

Milý Jano,
já Ti chci napsat jen malou radostnou zprávu. Včera dokončil pan M. knihu, na které teď pracoval. Zbývá jen ještě napsat předmluvu a rejstřík a bude připravena. Jistě Tě potěší a dá naději v dobré vyústění všeho i pro Tebe. Zdravím srdečně a posílám v duchu hodně síly ke všemu, v čem dnes žiješ. (Beseda bohů.)

* Manželé Slavomila a Vladimír Mandíkovi
16.5.1954

Já jsem začal psát již před delší dobou prognostickou astrologii, ale předně jsem chtěl dodělat Besedu bohů, kterou končím.

* Ladislav Sekerák
Červen 1954 (Dopis paní Kristy Ledrové.)

Tyto dny přepracovává p. M. Přímou Stezku. Připravuje ji k druhému vydání. Je velmi spokojen s tím, že nemusí obsahově nic měnit, pouze upravuje trochu formu podání. Bude se pak lépe číst. Však uvidíte, až přijedete, budete si ji moci prohlédnout.

Nová kniha je již dokončena a také na Vás čeká k nahlédnutí. (Bese-
da bohů.)

4.2.1955 (Dopis paní Kristy Ledrové.)

Mám obavy, že zdravotní stav p. M. je tak vážný, že sotva bude
moci dokončit komentáře k Tibetským textům, na kterých právě
pracuje. Chtělo by to ještě rok práce. A pochybuji velmi, že to tak
dlouho vydrží. ... Já již mám „Odkaz“ uschovaný. Je psán všem
nynějším i budoucím poutníkům na Přímé Stezce.

* Václav Cimr
14.5.1956

Byl zde R.⁴ a dostal ode mne můj životopis, který Ti má dát.
Přítom prosím, abys mu ho vrátil po klidném přečtení – totiž ne-
musíš s tím příliš spěchat. Snad by to šlo udělat tak, že bys ho dal
po částech přečíst i p. J⁵., aby na dlouho někde neuvázl.

Pokud jsem tento životopis přečetl, zjišťuji, že potřebuje dost
velkou korekturu na rozšíření některých detailů. Ale základní věci
jsou v něm všechny obsaženy do té míry, že to dává dostatečný
obraz. Je jen otázkou, jak kdo na to bude reagovat; může to vést
k podceňování i přeceňování. Tuto okolnost jsem však neměl na
mysli, když jsem se rozhodl napsat ho. Spíše se mi jednalo o to,
abych vyjádřil „jak na to“ a styl má doložit, že vize a prožitky ne-
ochromily přiměřený racionalismus. To může vést správně usu-
zujícího člověka k úvaze, že se duchovním vjemům musí čelit při-
měřeným postojem.

Jinak jsem řekl poctivě, jak to se mnou bylo, a nějak mi neva-
dilo, že říkám na sebe věci, které mohou v člověku ledacos budít.

4 Radim Kostrba.

5 Otto Jeřábek.

Ostatně jsem se zdržel každého vyjádření, které by ukazovalo můj životní názor. Po té stránce je životopis prostým popisem skutečností jak vnitřních, tak i zevních. Kdo ho bude číst, ten nechť si z něho vybere to, co se mu líbí.

Byl bych rád, kdyby Ti jeho přečtení pomohlo na Tvé vlastní cestě. Z toho důvodu jsem chtěl, abys ho dostal právě Ty co nejdříve do ruky. A při jeho čtení měj na paměti, že říkám všechno poctivě, přesně tak, jak to bylo nebo jak jsem to prožíval a jako prožívání chápal.

* Zdenka Zahradková

17.4.1967

Nepotřeboval jsem knižní prameny k napsání svých knih. Jsem dost čestný, abych se tomuto podvádění lidí vyhnul. Kromě toho vím, že bych se tím ocitl na smetišti mezi brouky – lidmi, kterým neleží na srdci nic jiného, než aby se uživili. Vyřešil jsem svůj život poctivostí a bezelstností a výsledky toho jsem předložil jiným bez ohledu na to, jak vše, co dělám, budou soudit. Otroctví spekulativního žití je tedy za mnou a v mých knihách můžete tedy číst pouze reportáže z Cesty.

* Vojtěch Katina

1969/1

Napsal jsem více knih, které čekají na vydání. Od Přímé Stezky se liší pouze vyjadřovací rutinou. Obsahově jsou stylizovány pro různé kategorie myšlení; za nejevropštější považuji spis Spása s podnázvem Řešení psychicko-fyzikální. Zdá se, že už není na mně, abych se staral o vydání těchto spisů; to nechť učiní jiní.

1.10.1969

Zdá se, že jen v literatuře vidíte vodítko na mystické, případně duchovní cestě. Literatury jsou však tři druhy. Špatná, jejímž účelem je získat spisovateli peníze a popularitu, zdánlivě dobrá, kterou tvoří lidé nadchnutí pro duchovno nebo mystiku, aniž mají potřebnou praxi k poučení, a pak skutečně dobrá, která vždy jednak duchovní nauku popularizuje, jednak potvrzuje zkušenosti, jež získávají ti, kdo se jí řídí. Pokyny, jimiž se má přívrženec nauky řídit, jsou i v nejlepších knihách všeobecné, takže hledající lidé, pokud jsou postiženi hlubší duchovní nedokonalostí, z nich vybírají úkoly vyššího typu, např. koncentrace, které v nadějnějších případech vedou k vytváření závadného idealismu, kdežto v případech zlých až k patologickým jevům psychického typu.

Na to, co je správné, přijde jen vzácně kdo. Setkávám se s lidmi, kteří i po přečtení haldy spisů o mystice a duchovním životě vůbec nepřicházejí na to, že totiž pouze hodnoty prožívání jsou příčinou toho, že je člověk dokonalý nebo nedokonalý. A hodnoty prožívání povšechně nejsou výsledkem koncentrací.

V mystických knihách nebývá vždy docela jasně řečeno, že problém niterného uvolnění, jakéhosi druhu spásy, je problémem správné životosprávy. Ale v buddhismu je o tom nádherná a naprosto jasná poučka. Cituji volně: Když se odstraní pět překážek, tělo se uklidní. Pak vystoupí blažené pocity a duch se soustředí, procházeje čtyřmi vnory. V prvním vnoru se bytost koupe v blaženosti, která v dalších vnorech mizí nebo se mění ve zcela indiferentní postoj ke světu dění. Poučku o vnorech možno s přihlédnutím ke všem okolnostem obrátit. Když se morálně čistý člověk bude systematicky a bez příčiny radovat, přejde jeho bezpříčinná radostivost ve čtyři klasické buddhistické vnory.

Kromě takového úsilí je všechno marné. Co nejvíce platí, je fakt, že čtyř spásných buddhistických vnorů nebude dosaženo, když se duch člověka stane inverzním v nespásných stavech.